

Štoreški

ŽELEZAR

Leto XXI.

1981

AVGUST 1981

ŠT. 16

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Pred konferenco

V sindikalnem poročevalcu št. 7 je bilo objavljeno gradivo za 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije. Odločili smo se, da vas seznanimo s tem gradivom, saj bo konferenca z naslovom »Vloga in naloge sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike zagotavljanja socialne varnosti«, ki bo v novembru, vsekakor pomemben dogodek v aktivnosti sindikatov med kongresoma.

Priprave na to konferenco tečejo v času perečih gospodarskih problemov, ki vplivajo tudi na področje socialne politike in socialne varnosti. Dejstvo je, da se v težji gospodarski situaciji pojavlja več socialnih primerov oziroma je ogroženo zagotavljanje vseh tistih ugodnosti, ki nam jih naša družba nudi v okviru socialne varnosti.

Razvoj socialne politike je v naši družbi šel v smeri vedno večjega širjenja socialne varnosti po širini uporabnikov in pravi-

no usmeriti prizadevanje sindikata k pospeševanju gospodarskega razvoja in uresničevanju stabilizacije ter večanju vloge delavcev pri odločanju.

Da bi organizacije sindikata pri svojih obravnava in usmeritvah na področju socialne politike bile čim bolj konkretne, pri naša gradivo oceno in usmeritve na posameznih področjih, kot so:

- zaposlovanje in izobraževanje
- humanizacija dela z vidika zdravstvenega in invalidskega

lavcev, ki so izpolnili pogoje za upokojitve. Poleg tega pa bo potrebno mlade bolj usmerjati v proizvodno deficitarne poklice. In ne nazadnje, z višanjem tehnološke ravni proizvodnje se bo večala tudi potreba po strokovnih delavcih.

Na področju zdravstvenega in invalidskega varstva ter varstva pri delu gradivo obravnava določene negativne tendence, ki se pojavljajo kljub dobro urejenemu varstvu na teh področjih, kot so na primer izrazito večanje bolniških in večanje invalidskega upokojevanja. Število nesreč pri delu je kljub upadanju še vedno visoko. Pri prehrani delavcev med delom se opaža padanje odstotka delavcev, ki imajo zagotovljeno prehrano med delovnim časom. Usmeritev pri delu sindikatov za rešitev teh problemov gredo zlasti v smeri večje povezanosti združenega dela z zdravstvenim in invalidskim zavarovanjem. Pri varstvu pri delu pa naj bi se sindikat poleg boljšega delovnega okolja zavzel tudi za ostale preventivne ukrepe v zvezi z varstvom pri delu.

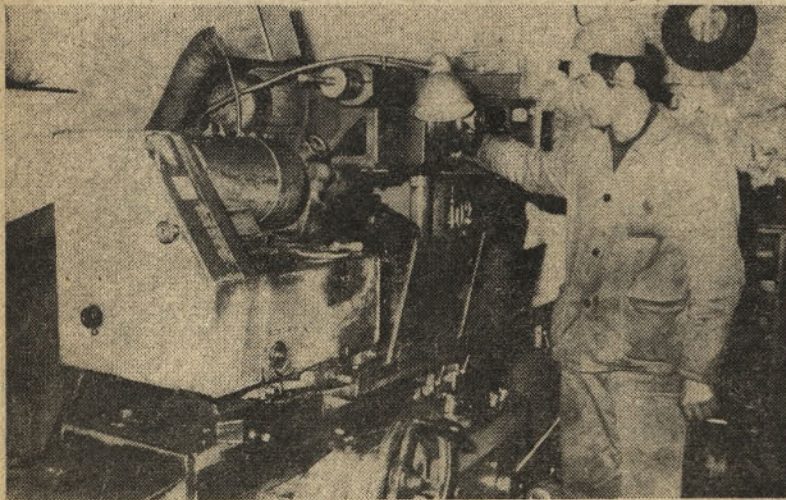
Na stanovanjskem področju in področju otroškega varstva z doseženim ne moremo biti zadovoljni predvsem zaradi tega, ker sta stanovanjska problematika in problem otroškega varstva še vedno zelo pereča. Draga in nenačrtna stanovanjska izgradnja ter nezadostno razvito in drago otroško varstvo so zadeve, ki zahtevajo hitro in učinkovito akcijo. To je potrebno izpeljati predvsem z angažiranjem vseh družbenih sil na samoupravni način.

V zvezi s preskrbo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami je zaskrbljujoče izredno naraščanje cen in slaba oskrba z določenimi proizvodi. Naraščanje cen je kritično pri družinah z nizkimi dohodki. Reševanje tega problema naj bi šlo v smeri pomoči družinam z nižjimi dohodki in umirjanju rasti cen. Pri oskrbi pa je potrebno zaostri odgovornost.

Skrb za starejše občane se zagotavlja predvsem prek pokojninskega zavarovanja. Z naraščanjem števila starejših občanov predstavljajo le-ti vedno težje breme za dohodek OZD. Socialna varnost starejših občanov, med njimi predvsem tistih z nižjimi pokojninami in kmetov, ki prejemajo starostno zavarovanje, je ogrožena in zahteva reševanje z uravnovešenjem pokojnin s cenami in izenačevanjem razlik v pokojninah.

V izrabi delovnega časa bo potrebno povečati izkoristek delovnega časa predvsem pri administrativnih delih in drugih delih, kjer je ta zelo nizek. Pri rekreaciji pa bo potrebno težiti k temu, da se omogoči koriščenje oddiha in rekreacije tistim, ki teh možnosti ne morajo koristiti.

Na kratko smo nakazali osnovne probleme, s katerimi se bo ukvarjala 3. konferenca ZSS. V predhodni razpravi o tem gradivu je teža dana osnovnim organizacijam, da v svojih sredinah analizirajo socialni položaj svojih delavcev, predvsem z evidentiranjem socialnih problemov s pomočjo strokovnih služb. Prav tako pa bo potrebno, da bodo osnovne organizacije pobudnik reševanja socialne problematike v svojih sredinah in v drugih organizacijah ter skupnostih.

Sodelavec pri delu na stružnici meh. I.

(Foto: Arzenšek)

cah, ki jih imajo naši občani iz tega naslova. Prav tako se je večal vpliv delavcev na socialno politiko. Nesporno je, da smo dosegli visok nivo socialne varnosti, vendar je v sedanjem trenutku potrebno napeti vse sile, da so doseženi nivo socialne varnosti ohrani, oziroma da se še poveča.

Sindikat kot organizacija delavskega razreda si mora v vseh okoljih prizadevati za zagotavljanje čim boljšega socialnega položaja delavcev, predvsem tistih, ki so socialno ogroženi. Pri tem se je treba zavedati, da je boljši socialni položaj delavca odvisen zlasti od boljšega gospodarskega stanja družbe in od vpliva delavcev na oblikovanje socialne politike. Zato je potreb-

varstva ter varstva pri delu

— življenjske razmere delavcev z vidika uresničevanja stanovanjske politike, otroškega varstva in preskrbe

— pokojninsko zavarovanje in socialno varnost starejših občanov ter socialno varnost kmetov

— produktivna in smotrna izraba delovnega in prostega časa.

Glede zaposlovanja velja ugotovitev, da se lahko pohvalimo z relativno majhno brezposelnostjo. Vendar ta brezposelnost raste in zajema predvsem mlade, ki so končali šolanje. Tako kvalificirani delavci ostajajo brez zaposlitve, čeprav obstaja pri nas relativno nizka kvalifikacijska struktura. Brezposelnost mladih kadrov bi bilo potrebno reševati z omejevanjem zaposlovanja de-

Srednjeročni načrt standardizacije

Borba za visoko produktivno proizvodnjo in višjo kakovost proizvodov se ne more zamisliti brez tipizacije, unifikacije in ostalih instrumentov standardizacije. Brez razvite standardizacije se danes ne moremo vključiti v mednarodno delitev dela, to je uvoz surovin, nadomestnih delov, polizdelkov in energije za naše DO ter izvoza naših izdelkov na tuja tržišča.

Vpliv standardizacije ni zanemarljiv kot zaščita pred sodobno obliko diskriminacije v mednarodni trgovini, to je v umetnih tehničnih preprekah v obliki raz-

ličnih standardov in sistemov atestiranja in kolavdacije.

Naše DO lahko zahtevajo od standardizacije doprinos k ekonomski stabilizaciji. Zakon o standardizaciji, v katerem je določeno, da standardizacija skozi standarde, tehnične normative in ostale predpise tehnične regulative na nivoju državne, pannožne in interne standardizacije, sistemov atestiranja in homologacije, znakov kakovosti, ima nalogo doseči 3 osnovne cilje:

1. Zagotavlja enotno jugoslovansko tržišče, kot enotnost teh-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Umrl Stevan Doronjski

in enotnost ter socialistično skupnost vseh naših narodov in narodnosti, za neodvisnost in neuvrščenost socialistične Jugoslavije.

Odšel je iz naših vrst, ko se zveza komunistov in vsa naša družba odločno bojujeta za rešitev zapletnih problemov materialnega in družbenega razvoja jugoslovanske skupnosti svobodnih proizvajalcev, v trenutku, ko so revolucionarne osebnosti — ljudje z bogato politično in organizacijsko izkušnjo, visoko razredno zavestjo, veliko načelnostjo in avtoriteto tolikanj potrebni naši družbi. Zato je izguba še večja — za zvezo komunistov, delavski razred, za vse naše narode in narodnosti.

Velika borbena vztrajnost in ustvarjalnost uvrščata tovariša Stevana Doronjskega med požrtvovalne delavce, ki so se v ognju boja iz pripadnikov predvojnih naprednih mladinskih skupin in sekretarjev skojevskih organizacij razvili v vodnike mladine in organizatorje vstaje, narodnoosvobodilnega boja in socialistične graditve, nato pa v naše najuglednejše partijske in državne voditelje, vedno široko povezane z delovnimi ljudmi in občani.

Revolucionarna pot tovariša Stevana Doronjskega, dolga skoraj 45 let, se je povsem ujela z najtežjimi, najburnejšimi in najsvetlejšimi obdobji naše zgodovine. Ta pot je neločljivo vtkana v nastanek in preraščanje našega revolucionarnega mladinskega gibanja v eno temeljnih sil oborožene revolucije, v razvejitev in usposabljanje partijskih organizacij kot organizatorjev in vodnikov narodov in narodnosti Jugoslavije v revolucionarnem boju za svobodo in ljudsko oblast, v obnovi od vojne opustošene domovine, graditvi socialističnega samoupravljanja. Desetletja je tovariš Stevan Doronjski neposredno sodeloval pri sprejemanju temeljnih partijskih in državnih odločitev in stališč, prispeval k njihovemu idejnemu poglobljanju in uresničevanju v boju za nenehno krepitev vloge delavskega razreda kot temeljnega družbenega subjekta.

Tovariš Stevan Doronjski se je vztrajno bojeval za uresničitev programskih ciljev in politike ZKJ. Z besedo, peresom in delom je brezkompromisno in argumentirano branil interese in pridobitve naše socialistične revolucije pred pritiski in napadi nacionalistov in vseh drugih notranjih in zunanjih sovražnikov naše socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti, socialističnega samoupravljanja, naše neodvisne in neuvrščene politike.

Bil je velik, požrtvovalen delavec za nenehni razvoj vloge zveze komunistov v skladu s sodobnimi razmerami, izpolnjevanje novih metod njenega dela in delovanja v našem političnem sistemu socialistične samoupravne demokracije. Aktivno je prispeval k demokratizaciji odnosov v ZKJ in družbi, k povezovanju akcij komunistov in osnovnih organizacij s prakso, življenjskimi potrebami in problemi delovnih ljudi in občanov, v vodstvih pa k doslednemu uresničevanju in zboljševanju kolektivnega dela, skupne in posamične odgovornosti.

Tovariš Stevan Doronjski se je brezkompromisno bojeval za priznanje neodvisne in neuvrščene politike SFRJ in ZKJ v mednarodnih odnosih, v delavskem in komunističnem gibanju v svetu, za aktivno solidarnost z vsemi revolucionarnimi, demokratičnimi in naprednimi silami.

Tako kot mnoge druge funkcije je uspešno in z vso odgovornostjo opravljal tudi funkcije podpredsednika predsedstva SFRJ in predsedujočega oziroma predsednika predsedstva CK ZKJ.

Vsem našim delovnim ljudem bo ostal v nezbrisnem spominu tudi po tem, da mu je bila naložena težka in častna dolžnost, da se pred našimi ljudmi in pred svetom v imenu jugoslovanskih komunistov poslovi od tovariša Tita.

Predsedstvo CK ZKJ in predsedstvo SFRJ

BEOGRAD, 14. avgusta (Tanjug) — V globoki bolečini sporočamo delavskemu razredu, članstvu in organizacijam ZKJ, delovnim ljudem, občanom in mladini Jugoslavije, da je 13. avgusta ob 22. uri in 40 minut preminil tovariš Stevan Doronjski, ugledni revolucionar, eden dolgoletnih tesnih sodelavcev tovariša Tita, član predsedstva SFRJ in predsedstva CK ZKJ.

Tovariš Stevan Doronjski, čeprav že leta hudo bolan, se ni odtrgal od zaupanih mu odgovornih partijskih in državnih nalog, ki jih je do konca samopožrtvovalno in uspešno izpolnjeval.

Odhod tovariša Stevana Doronjskega je velika izguba v vrstah zvestih borcev za Titovo politiko, revolucionarnega boja Zveze komunistov Jugoslavije, delavskega razreda in naših narodov in narodnosti za nacionalno in socialno osvoboditev, za zmago in razvoj socialističnega samoupravljanja, za bratstvo

mного Vodnikovih in zlasti še Prešernovih rokopisov.

Pred državnim sodiščem za zaščito države je bilo 10. julija 1936 obtoženih 17 slovenskih komunistov med njimi člani Pokrajinskega komiteja KPJ za Slovenijo Miha Marinko, Jože Marn, Jaka Žoraga, Stane Krašovec in Tone Čufar.

Na železniški postaji v Ljubljani je OF organizirala 8. julija 1941

protinemeške in protiitalijanske demonstracije zaradi preseljevanja Slovencev. Demonstracije so dosegle vrhunec, ko je na postajo pripeljal vlak, s katerim so peljali Slovence z Gorenjske v Srbijo.

Kitajski predsednik Mao Ce Tung je 16. julija 1966 plaval po reki Jangcekijang v dolžini 16 kilometrov. Od takrat na ta dan vsako leto milijoni Kitajcev plavajo po Modri reki.

V Parizu se je 29. julija 1946 začelo zasedanje mirovne konference zastopnikov 21 držav, ki so se med drugo svetovno vojno skupno bojevale proti nacizmu in fašizmu. Jugoslovansko delegacijo je vodil na tej konferenci Edvard Kardelj; konferenca sama pa tedaj ni dokončno rešila vrste pomembnih vprašanj glede položaja slovenskih narodnih manjšin v Italiji in Avstriji. Naša in obe sosednji državi rešujejo ta problem še danes v duhu vse večjega medsebojnega sodelovanja, čeprav številna vprašanja še vedno niso zadovoljivo rešena.

Spomnimo se...

V Gorenji vasi pri Stični je bil 1. julija 1796 rojen bibliotekar ljubljanske licejske knjižnice, ustanovitelj in urednik Kranjske Čbelice Miha Kastelic. V poeziji je sledil V. Vodniku; poskušal je tematsko in izrazno razširiti svoj poetski svet v smeri romantizma. V času Bachovega režima ni iskal stika z mlado generacijo. Bil je priložnostni ustvarjalec stihov, manj pa umetniški ustvarjalec. V njegovi zapuščini je ohranjenih

(Nadaljevanje s 1. strani)

ničnih in tehnoloških sistemov. Pri tem pomaga pri obrambni sposobnosti države; varuje življenja in zdravje ljudi ter družbeno imovino in drugo.

2. Razvija in pospešuje proizvodnjo skozi instrumente standardizacije ter racionalno porabo energije, surovin, opreme in odstranjuje prepreke v tehničnem sodelovanju, kooperaciji, specializaciji v prometu izdelkov in uslug s tujino.

3. Varuje potrošnika, posebno v pogledu varnosti pri uporabi proizvodov, zanesljivosti, trajnosti in drugih lastnosti, ko so v njegovem interesu.

Na posebno zahtevo zveznega izvršnega sveta je bil izdelan program standardizacije za obdobje 1981—1985 s prioriteto in dinamiko. Pri tem so se posebej upoštevale zahteve kakovosti proizvodov, ki se uvažajo in izvažajo.

Del nalog standardizacije v srednjeročnem načrtu 1981—1985 izhaja iz nalog SN 1976—1980, to je pričeti nedokončani načrtovi iz tega obdobja.

V obdobju 1981—1985 se bo nadaljevalo z usklajevanjem sistemov standardizacije, to je z naslednjimi večjimi akcijami:

- sprejem in izvedba družbenega dogovora o standardizaciji;
- na osnovi zahteve zveznega izvršnega sveta izdelava analize izvajanja zakona o standardizaciji in politiki standardizacije;
- pospešila se bo izdelava sistema načrtovanja in metodologije izdelave standardov ter ostalih tehničnih predpisov.

V naslednjem obdobju se bo pristopilo k izdelavi standardov s področja informatike in tako se bo omogočilo boljše izkoriščanje razpoložljive opreme na področju informatike. Tako bomo dobili kakovostno in učinkovito informiranje o veljavnih JUS in mednarodnih standardih ter tehničnih normah in predpisih. Do leta 1985 se bo sprejel mednarodni pravilnik o hemologaciji motornih vozil, ki ga bo potrebno prilagoditi našim sistemom atestiranja.

V SN 1981—1985 se morajo sprejeti bilateralni in multilateralni dogovori o medsebojnem priznavanju rezultatov preiskav in atestov z državami, za katere so naše DO zainteresirane, s ciljem odstranjanja tehničnih ovir pri izvozu naših izdelkov.

Tako se bo zmanjšal čas čakanja za odobritev izvoza zaradi zahtevanih preiskav naših proizvodov v laboratorijih naših kupcev. S tem bomo sedaj do-

segli tudi višjo ceno naših izdelkov v izvozu.

Zaradi pospešitve razvoja in ekonomičnosti poslovanja naših DO se morajo že izdelani standardi, tehnični normativi in norme kakovosti v zakonitem roku pregledati. Namen kontrole je ugotoviti morebitno zastarelost in revidirati v skladu z novo nastalo tehnično, tehnološko, ekonomsko in upravno situacijo.

Za lažjo predstavbo dela na tem področju navajam nekatere številčne podatke:

V črni metalurgiji imamo za standardizacijo izbranih 128 proizvodov, od katerih 39 ni standardiziranih, to je 3,5%.

V metalurgiji imamo 847 standardov, od katerih 714 ali 84% mora v revizijo.

V rudarstvu in metalurgiji se načrtuje več kompleksnih programov in zato navajam nekatere:

- standardizacija, in to na področju premoga in koksa;
- standardizacija proizvodov namenjenih proizvodnim panogam, ki jih oskrbuje črna metalurgija;
- standardizacija železovih rud;
- standardizacija ognje-vzdržnih proizvodov.

Načrtuje se izdelava 50 standardov za črno metalurgijo, od tega 18 novih in 32 revidiranih. Omenjeni standardi zajemajo naslednje proizvode in aktivnosti:

- osnovne in splošne standarde za tehnologijo in preiskave
- osnovne proizvode
- jeklene polizdelke
- livarske proizvode
- proizvode za specialne namene
- betonsko jeklo.

Ob tem je potrebno še omeniti dejavnost naše standardizacije na področju strojništva, gradbeništva, elektrotehnike, varnosti pri delu ter splošne ljudske obrambe in civilne zaščite, kjer sodelujemo v skladu z našimi možnostmi in potrebami. Stanje v teh panogah je podobno stanju črne metalurgije, ponekod tudi slabše.

Pri delu na področju standardizacije v naših DO bomo tudi v bodoče v srednjeročnem načrtu 1981—1985 sodelovali kot dosedaj z vodilnimi in vodstvenimi sodelavci iz proizvodnih TOZD, kontrole kakovosti, priprave proizvodnje, uprave DO ter DSSS.

Za svoje dosedanje delo smo dobili zvezno priznanje, kar nas obvezuje za uspešno delo tudi v prihodnje.

Na osnovi podatkov priredil:
V. S. dipl. ing.

Delo samoupravnih organov

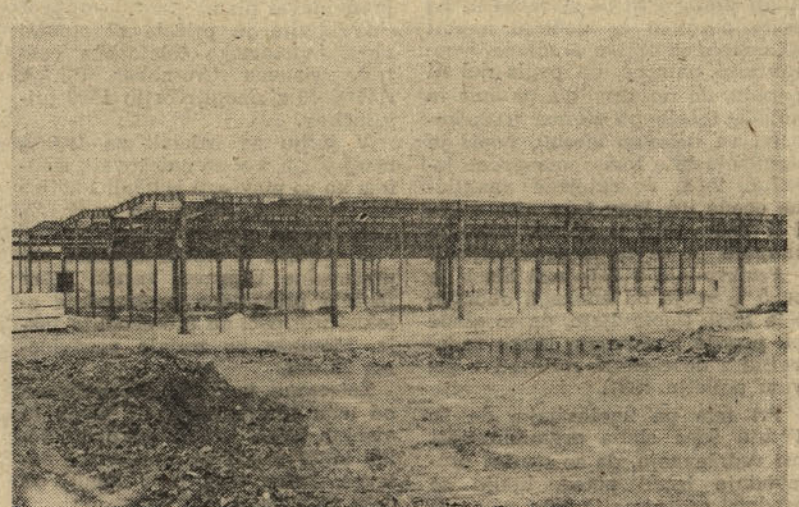
V juliju se je na 15. redni seji sestel delavski svet delovne organizacije. Po obravnavi polletnih rezultatov poslovanja v letu 1981 so sklenili, da v naslednjih dveh mesecih v naši delovni organizaciji ne bomo izvajali investicij, ki niso nujno potrebne in tudi začeli jih ne bomo. Delovna skupnost za investicije in razvoj je zadolžena, da napravi analizo v zvezi z zunanji izvajalci investicijskih del v delovni organizaciji, ki se že opravljajo.

Na osnovi polletnih rezultatov in analizi je potrebno, da TOZD in delovne skupnosti izdelajo akcijske programe za izboljšanje poslovnih rezultatov do konca leta.

Delegati so se seznanili z oceno uspešnosti izvajanja akcijskih programov v TOZD in zadolžili

delanih akcijskih programov. Glede na kritično uvozno-izvozno situacijo moramo vložiti vse napore za doseganje plana izvoza v največji možni meri; kjer pa to ni mogoče, se je potrebno truditi za čim večje združevanje deviznih sredstev, so poudarili delegati.

Delegati so pregledali poročila o porabljenih sredstvih za službena potovanja v tujino in sredstva za reprezentanco in poročila o izplačanih osebnih dohodkih za mesec junij 1981 in obdobje I—IV. Ob tem so zadolžili TOZD mehanska obdelava, da v zvezi z višino akordnih presežkov do naslednje seje posredujejo pojasnilo, kako je možno ob relativno nizkem doseganju plana doseči tako visok odstotek akordnih presežkov.

Hala novega jeklovleka, končana montaža stebrov in ostrešja.
(Foto: Arzenšek)

odgovorne osebe v TOZD, da izdelajo analize akcijskih programov, iz katerih mora biti razvidno, katere točke niso bile realizirane v prvem polletju letošnjega leta. Delegati so potrdili tudi predlog izhodišč za izdelavo gospodarskega načrta za leto 1982 in se seznanili s poročilom o izpolnjevanju obveznosti družbenega dogovora o minimalnem življenjskem standardu v Železarni Štore.

Predlog programa in finančnih sredstev za izvedbo programa ob 125-letnici valjarstva in jeklarstva v Štorah je bil po mnenju delegatov sprejemljiv, zato so ga potrdili. Tudi predlog za odobritev finančnih sredstev v višini 37.839 din za nakup ozvočne aparature so potrdili s pogojem, da OZZS Železarna Štore refundira sredstva v višini 20.000 din.

KOMISIJA ZA GOSPODARJENJE se je sestala 4. 8. 1981 na 20. redni seji. Po podanem poročilu o izvršitvi 1/12 letnega, dinamičnega in operativnega plana za mesec junij ter poročilom o komercialni problematiki so delegati potrdili operativni plan za mesec avgust 1981 v predloženi obliki. Pozivajo vse zaposlene, da vložijo vse napore za doseganje planskih zadolžitev po gospodarskem načrtu ter za izvajanje iz-

Delegati so potrdili predlog poslovnika o delu komisije za gospodarjenje s pripombo, da se črta 6. točka 1. člena, ki se nanaša na inovacije. Ob tem so predlagali, da se uredi pravno formalna pot v zvezi z inovacijskimi predlogi in jo je potrebno jasno začrtati.

Na osnovi predloga so delegati sklenili, da se limit 55 točk za osebno ocenjevanje ukine, ob tem pa opozarjajo vse odgovorne v TOZD in DS na določilo 49. člena SS o skupnih osnovah in na odgovornost neposrednih vodij, da bodo podane ocene realne, kar pomeni, da se bodo povprečne ocene gibale med »dobro in zelo dobro« (med 40 in 80 točkami).

Nadalje so sklenili, da bodo v tistih primerih, ko bodo v posameznih TOZD DS povprečne ocene izven dogovorjenega okvira, zahtevali od vodje TOZD-ov DS pismeno obrazložitev in utemeljitev ocen. Predlagajo pa, da naj se pri ocenjevanju poslužujejo kriterijev za ocenjevanje in da si neposredni vodje sproti beležijo konkretne primere uspešnega oz. neuspešnega dela delavcev, ki jih ocenjujejo, da bi tako lažje ob koncu ocenjevalnega obdobja utemeljili svoje ocene. Predlog velja od 1. avgusta dalje.

ZELITE PETI V ŠTORSKEM PEVSKEM ZBORU!

V tem letu smo uspeli v Štorah ponovno organizirati pevski zbor, ki se je s programom predstavil krajanom Štor. Aktivnih članov je trenutno 23, vendar je za boljše kvaliteto potrebno večje število pevcev. Zato vabijo vse, ki imajo veselje do petja, da se vključijo v pevski zbor ŽELEZAR.

Hkrati obveščamo vse člane pevskega zbora, da se pričnejo redne pevske vaje v četrtek, 3. 9. 1981 ob 19. uri v Osnovni šoli Štore. Prosijo za zagotovo udeležbo, saj se je potrebno dogovoriti za nadaljnji potek vaj.

Vabljeni!

IZ KOLEKTIVOV

VERIGA LESCE

V delovni organizaciji Veriga Lesce so 27. maja 1981 izvolili nove delegate v samoupravne organe. Tako so delavci Verige, petih TOZD in delovne skupnosti skupnih služb izvolili predsednike in vodstva samoupravnih organov za naslednje dveletno mandatno obdobje. V tovarniškem glasilu so objavili tudi intervju z vsemi predsedniki delavskih svetov TOZD in DSSS ter DO.

(Veriga 7—8/81)

ŽELEZARNA SISAK

V tej delovni organizaciji potekajo priprave za izdelavo načrta o vrednotenju del in nalog v sistemu delitve osebnih dohodkov. Iz predloga, ki je bil obravnavan na posebnem razširjenem sestanku, je bilo ugotovljeno, da je sedanji predlog še ne dodelan in da bodo potrebni še dodatni naporji za dokončno obliko predloga. Ugotavljajo namreč, da popis del ni popoln, da razporeditve na dela in naloge tečejo po starem (razporeditvi na delovno mesto), popis je nepopoln in s tem onemogočen izračun točk, neuskajane analitične ocene itd. Prav tako niso v celoti zadovoljni z delom delovne skupine in se ta mora izboljšati.

Proizvodnja v železarni Sisak je za 5% večja od enakega obdobja leta 1980. Ugotavljajo, da so glede na pogoje poslovanja lahko zadovoljni z doseženimi rezultati v prvem polletju 1981.

Pri tem pa ugotavljajo, da še vedno šepa slaba organiziranost pri vzdrževanju, da so stroški proizvodnje iznad plana, kršijo se predpisi organizacije dela, pomanjkljivosti na področju tehnološke in delovne discipline. Sprejeli so vrsto ukrepov za saniranje ugotovljenih odstopanj od začrtanega programa.

Povprečni osebni dohodek na delavca v tej DO za obdobje I—VI je 11.107 din.

(Vjesnik Željezare Sisak 15/81)

ŽELEZARNA ZENICA

V tem največjem metalurškem kombinatu so prvo polletje zaključili razmeroma uspešno. Skupni dohodek je znašal 31.369 milijard din, kar je za 1,6% več od plana. Stroški so znašali 27.199 milijard kar je za 1% manj od planiranih. Dohodek je rasel za 26,9% hitreje od plana, čisti dohodek pa za 22,7

%, za osebne dohodke so porabili 1,681 milijarde din, kar je za 31,1% več kot za enako obdobje lani. Povprečni OD na zaposlenega znaša 10.734 din.

Razmeroma dobri rezultati pa so ogroženi, saj jim primanjkuje premoga, koksa in rude. Delajo samo z dvema pečema, vprašanje ostaja še naprej odprto o delu ene visoke peči. Avgusta so začeli s precejšnjimi težavami in če ne bo sprememb, bo jesen težka.

(Metalurg, avgust 81)

ŽELEZARNA JESENICE

V prvem polletju je bil povprečni stalež zaposlenih za 2,8% nižji kot v istem obdobju lani. Tako je bilo na zadnji dan v juniju zaposlenih 6.354 delavcev ali za 2,1% manj kot na isti dan lanskega leta oziroma 180 delavcev manj, kot je predvideval plan.

27. julija je pričela obratovati nova avtomatska telefonska centrala sistema Crossobar ISKRA APBX 48 z zmogljivostjo 1500 priključkov.

V juliju so izdelali za 10,9% manj jekla, kot so načrtovali, medtem ko so plavžarji izdelali 14.560,5 ton surovega železa ali za 7,1% več, kot so planirali.

2. avgusta je stekla montaža odpraševalne naprave, zaradi česar je bila prekinjena proizvodnja električnih peči za proizvodnjo jekla. Montaža bo trajala predvidoma 29 dni.

Železarna ima 289 štipendistov, od tega 107 na srednjih, višjih in visokih šolah, 152 na poklicnih šolah in 30 v šoli za metalurške delavce. Poleg tega je v študij ob delu vključenih 152 delavcev.

Lista prosilcev za stanovanja obsega 796 prosilcev. Od tega 181 za garsonjere, 147 za enosobna stanovanja, 355 za dvosobna in 89 za trisobna stanovanja. Podatki so zbrani na osnovi izdelane nove liste prosilcev za leto 1981.

(Železar, 30/81)

KF

Delo samoupravnih organov

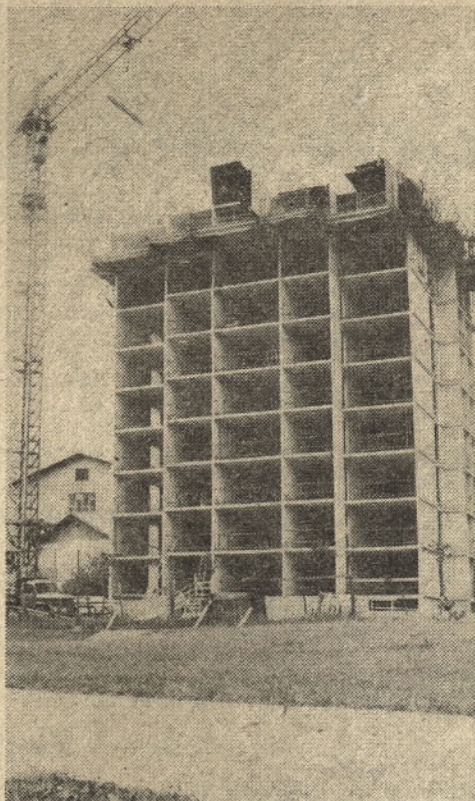
KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD IN STANOVANJSKE ZADEVE

Delegati so na 18. redni seji potrdili tudi predlog razdelitve posojil za individualno gradnjo in adaptacije. Kompletno gradivo morajo sprejeti delavski sveti TOZD in DS, ki bodo sprejemali ustrezne sklepe do 20. 8. 1981. Rok pritožb je 8 dni po objavi na oglasnih deskah. V kolikor se bo pri skupnem izračunu dodeljenih kreditov pokazal primanjkljaj, se razlika odšteje pri zadnjem prosilcu iz seznama za dodelitev posojil.

Poleg dodelitev stanovanj in

reševanj prošenj za sofinanciranje stanovanj so delegati odobrili 80.000 din finančnih sredstev za potrebe delovanja pevskega zbora Železar, ki naj bremenijo sklad skupne porabe — postavka dotacija društvom izven DÖ. Medobčinski organizaciji slepih in slabovidnih. Celje so dodelili enkratno finančno pomoč v višini 10.000 din. Odobrili so tudi finančna sredstva v višini 100.000 din za rekreativni zdravstveni oddih na Rabu, ki bo organiziran v času od 9. do 19. septembra.

Področje za samoupravna razmerja in informiranje

Stalpnica IV. na Lipi. V začetku avgusta je bila na vrhu smrekca — znak, ki obeluje delovni uspeh Ingradovcev ob dograditvi zadnjega nastopja.

(Foto: Arzenšek)

Pred 15. leti

12. septembra 1966 je delavski svet Železarne Štore sprejel sklep o gradnji treh stanovanjskih stolpnic na Lipi. Z dograditvijo teh objektov naj bi bila zaključena stanovanjska gradnja na Lipi. Pobrskali smo po arhivu in ugotovili, da je vrh graditve I. stolpnice krasila smreka že avgusta 1967. leta. Gradnja se ni ustavila pri treh stolpnicah in mimoidoči smo bili priča, kako je v začetku avgusta t.l. kljubovala vetru smrekca na IV. stolpnici.

Kako naprej z gradnjo stanovanj za delavce? Bodoča lokacija gradnje je v Kompolah, kjer bo poleg individualne gradnje organizirana tudi blokovna gradnja. Postavlja se samo vprašanje, kako bo v bodoče s finančnimi sredstvi.

KF

Kaj je ponovčna metalurgija?

Pravijo, da je bolj pravilno, če rečemo: »Metalurgija v ponovci«. V jeklarnah smo rekli kotlu, v katerem iz plavža izteče surovo železo ali v katerem iz peči za proizvodnjo jekla izteče jeklo — »ponovca« in saj veste: Kar se Janezek nauči...

Moj namen pa niso jezikoslovne razprave, temveč bom skušal na čim bolj razumljiv in kratek način razložiti, kaj je to: **ponovčna metalurgija**. V vse jeklarne slovenskih železarn jo uvajamo, ali je želja in potreba, da jo bomo uvedli pa je prav, da tudi vsi sodelavci Slovenskih železarn zvedo, za kaj pravzaprav gre.

Postopek, ki je danes v svetovni jeklarski industriji v močnem razmahu, je pravzaprav še na poti razvoja in je pri njem še mnogo nedogranega ter se bo razvijal še naprej. Nastanek ali potrebno lahko skoraj v celoti pripišemo kakovostnim lastnostim, ki jih danes zahtevamo od jekla. Predvsem je bil namen odžveplanje in odstranjevanje plinov iz tekočega jekla, ni pa moč prezreti tudi izboljšave v tehnoloških procesih proizvodnje jekla in pa znižanja stroškov proizvodnje ob dvigu proizvodnosti, pri delu kvalitetnega programa.

Kaj želijo doseči s ponovčno metalurgijo?

— Enakomernost lastnosti raztopljenega jekla v ponovci. To pomeni, da ima v vsaki točki enako kemično sestavo in temperaturo, po vsej prostornini taline. Na ta način tudi čim bolj enakomerne lastnosti v strjenem jeklu.

— Možnost popravkov kemične sestave z dodajanjem legur tako, da bi dosegli ožje analize meje.

— Možnost uravnavanja predpisane temperature litja.

— Možnost odžveplanja z nadzorovanim vodenjem poteka reakcij. Pod odrejenimi pogoji se da odstranjovati tudi fosfor in silicij.

— Odstranjevanje kisika (deoksidacija), da bi bilo v jeklu čim manj nečistoč, odnosno vključkov.

— Za doseglo boljše livnih lastnosti jekla.

Na kakšen način pa dosežemo željene cilje?

Vložek za programirano jeklo najprej raztalimo, odnosno jekla izdelamo do izhodiščne sestave v peči. Ker bomo imeli v slovenskih jeklarnah v prihodnje samo postopek pridobivanja jekla v električnih pečeh, se omejimo samo na ta način proizvodnje. Električna peč nam služi ob uporabi ponovčne metalurgije samo zato, da raztopimo vložek. Vložek mora biti pripravljen in peč vodena tako, da je čas topljenja čim krajši in da je sestava taline čim bliže predvideni željeni sestavi ter da dosežemo takšno temperaturo, ki dopušča dogotavljanje šarže v ponovci. Med topljenjem z ustreznimi sestavo žlindre že odstranijo del neželjenih spremljevalcev, dodajo del legiranih elementov, da dobe željeno sestavo in žlindro odstranijo, ali odstranijo med izlivom. Tako pripravljeno šaržo izpuste iz peči v ponovco.

Za metalurgijo v ponovci sta pa, odvisno od tega kaj hočemo doseči, dve poti:

1. Šarža ima ob izlivu zadosno temperaturo tako, da med obdelavo v ponovci doseže željeno temperaturo vliivanja.

2. Ponovca je greta in tako je postopek obdelave skoraj neodvisen od časa in je možno izvesti večje popravke analize z dodajanjem legiranih elementov, odnosno materialov za vodenje željenih reakcij.

Kateri so pa načini in postopki obdelave šarže v ponovci?

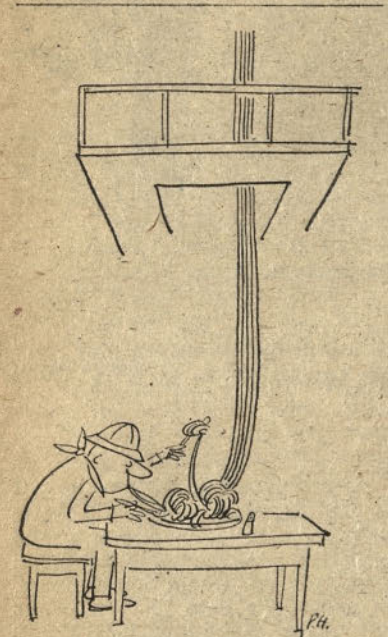
— Najprej je treba ločiti jeklo od žlindre med izlivom iz peči, ali po izlivu.

— Raztaljeno jeklo v ponovci lahko premešajo tako, da ga preprihajo s plinom, ali pa ga premešajo v elektromagnetnem polju, ali kot pravijo, z induktivnim mešanjem.

— V ponovcah je možno uporabiti za obzidavo odnosno obloge material, ki povzroča željene reakcije, ali pa se v ponovci pripravi žlindro željene sestave, ki omogoča vnaprej določene, vodene procese.

— Z vpihovanjem prašnih materialov, ki so potrebni za povzročanje vodenih postopkov, ali z vpihovanjem prašnih legiranih elementov, odredajo sestavo jekla.

— Z obdelavo jekla z vakumiranjem odstranijo neželjene pline, pri čemer se jeklo tudi čisti in med ali po odplinjevanju dopušča možnost prej navedenih postopkov dodajanja raznih materilov, možno je pa tudi vodeno vpihovanje plinov, torej tudi kisika.

Kako si Italijan zamišlja konti na pravo

— Tudi postopki vlijanja z zaščito curka, da ne bi nastopila ponovna oksidacija, spadajo v področje ponovčne metalurgije, kot tudi postopki dodajanja dezoksidantov v curek med samim vlijanjem jekla v vmesno posodo pri neprekinjenem vlijanju, ali pa neposredno dodajanje sredstev za legiranje, ali vodene reakcije tako, da s posebnimi napravami potiskajo v talilno žico, trak ali polnjeno žico.

— Drug način je takšen, da s posebnimi napravami »streljajo« v talino naboje, napolnjene z materiali, ki jih žele spraviti v raztaljeno jeklo v točno odmerjenih količinah.

Naši raziskovalci v železarnah in na Metalurškem inštitutu v Ljubljani so pridno na delu. Okvirno so navedeni postopki znani. Nekaj znanja bo kupljena tudi z napravami, ki jih bodo dobili v Železarni Ravne in Jesenice že v kratkem, v Železarni Štore pa nekaj kasneje. Nekaj postopkov ponovčne metalurgije je pa v naših železarnah že v rabi. Preprihavanje s plinom, da se šarža v ponovci pre-

meša, uporaba žlindre odrejene sestave, ločenje žlindre od jekla med izlivom in pnevmatsko vpihovanje reakcijskih materialov v šaržo v ponovci.

Postopki obdelave šarž v ponovcah trajajo različno dolgo, odvisno od načina in tehnologije, tudi do 50 minut. V večini primerov je pa šarža v ponovci prej gotova in pripravljena za vlijanje, predno dobimo iz peči novo šaržo. Ker pa služi električna peč v glavnem samo za topljenje in šarže dogotavljajo v ponovci, se pa dvigne ob takem načinu dela tudi količina proizvodnje. To povečanje je različno in odvisno od kvalitete odnosno uporabljenih tehnologije, giblje se pa med 20 do 35 %.

Posamezni postopki ponovčne metalurgije so bili z več ali manj uspeha uvajani že pred desetletji. Širok razmah je nastal v zadnjih petih do desetih letih. Kot vidite, so pri tem zelo različne in številne možnosti ter potrebe in te je treba izbrati odvisno od željenih ciljev. Ponovčna metalurgija je sodoben postopek, ki je prišel v naše jeklarne brez velikega hrupa, še predno so bile kupljene naprave, ki bodo dale še širše možnosti, brez katerih ne bi mogli v prihodnje več zadostiti kupcem pri njihovih zahtevah, katere danes še postavljajo za jeklarske proizvode, ki so pa enake zahtevam na svetovnem trgu jeklarskih izdelkov.

Upam, da sem vas na razumljiv način vsaj okvirno seznanil z eno izmed novosti v naših železarnah. Moja želja je tudi, da vas seznanim z dejstvom, da so med vami strokovnjaki, ki si prizadevajo in so dokazali da so sposobni slediti dogajanjem v svetu, da pri nas uvajajo mnogo tega z lastnim znanjem in močmi, brez nakupa tujega znanja.

Milan Marolt

NOVA TARIFA NA JŽ

Od 10. julija 1981 veljajo v notranjem železniškem prometu to je na progah Jugoslovanskih železnic, nove cene, ki so v povprečju 18 odstotkov višje. Vendar povišanje ni linearno, temveč je predvsem odraz sprememb v tarifnem sistemu. Tarifni razredi so od prejšnjih pet skrčeni na tri, tako da sta odpadla najcenejša četrti in peti. S tem se je najbolj podražil prevoz blaga, ki je prej spadal v najcenejši tarifni razred, dočim so se cene za blago prvega tarifnega razreda povečale le za 3,7 odstotka.

Novi je tudi odnos med težnostnimi razredi, saj se je prevoz ene težnostne enote 20-tonske pošiljke relativno pocenil v primerjavi s 15 ali 10-tonsko pošiljko.

Delež prerazporeditve blaga v manj tarifnih razredih in spremembe razmerja cen med razredi znaša v povprečnem 18-odstotnem povečanju 13,8 odstotka, ostalo pa predstavlja linearno povečanje cen.

S strani železnice je nov tarifni sistem pridobitev, saj ukinja oblikovanja prevoznih cen glede na vrednost blaga, ki se seveda razhaja s stvarnimi prevoznimi stroški oz. z dejansko vloženim delom pri prevoznih storitvi. V drugih evropskih državah so tak način uvedli že prej, ali ga celo bistveno izpopolnili. Avstrijske železnice so z letošnjim letom zmanjšale tarifne razrede samo na dva, na norveških železnicah pa so jih celo ukinili.

Zaradi navedenega nov tarifni sistem lahko bistveno vpliva na rentabilnost proizvodnje v posa-

ZGODOVINA IZUMOV

ZOBATO KOLO

Zobato kolo se je prvič pojavilo kot pomembna sestavina verige loncev, dostikrat imenovane z arabskim imenom »sakieh«, ki so jo uporabljali za vleko vode iz vodnjaka. Kolo, ki jih nosi, se mora obrniti okoli vodoravne osi — vse je v redu, če z njim upravljajo ljudje, toda kaj če hočeš uporabiti štirinožne živali? Kateri genij je spoznal, da eno kolo lahko obrne drugo, pravokotno na sebe, če pritrudimo vrsto klinov navpično na ravno kolo, okoli njegovega zunanega roba?

Sled vodi nazaj v Egipt v čas Ptolomejev kjer se izgubi nekje v tretjem ali drugem stoletju pr. n. š. Čelno kolo je navadno poganjalo najbolj enostavno vrsto zobatega kolesa, sestavljeno iz dveh okroglih plošč, ki sta bili povezani z vrsto palic. Zobje čelnega kolesa so grobo grabili za palice drugega kolesa. Sekieh se je razširil v Stari svet in je bil v mnogih delih sveta stoletja edini par zobatih koles v vasi. Toda v 1. stoletju pr. n. š. je nekdo uvidel, kako bi lahko zobato kolo uporabili pri dveh novih iznajdbah: pri vodoravnem vodnem mlinu in navpičnem kolesu za dvigovanje vode. V opisu vodnega mlina z navpičnim kolesom, kjer je čelno kolo preko omenjenega dvojnega kolesa gnalo mlinске kamne podaja Vitruvij prvo razlago zobatih koles. Ta tip mlina se je razširil počasneje kot vodoravna inačica, toda do zgodnjega srednjega veka je vsaj v nižinskih predelih Evrope in v nekaterih ugodnejših delih muslimanskega sveta postal

normalen način za mletje moka.

Vijačno gonilo ali »večni vijak«, kot so ga raje imenovali srednjeveški in renesančni inženirji, je verjetno iznajdba samega Arhimeda, uporabljali pa so ga v nekaj instrumentih, toda le ljudje izjemne spretnosti npr. Heron iz Aleksandrije so bili sposobni napraviti natančen večni vijak. V teh majhnih znanstvenih instrumentih so bila kolesa iz kovin; iz potopljene ladje pri otoku Antikythera so potegnili majhno računalno pripravo, v kateri se je iz grško-rimskih časov ohranila edinstvena medenina garnitura koles. Kovinska zobata kolesa so ostala v rabi za nekatere astronomske instrumente, postala pa so nekaj vsakdanjega šele s pojavom mehaničnih ur. Urajši so bili prvi, ki so hoteli povečati učinkovitost zobatih koles; namesto kolesov z dodatnimi zobci so pričeli izdelovati kolesa iz enega kosa. Leonardo da Vinci je za računanje razmerij in idealne oblike zob porabil veliko časa. Za Turriera, Leonardovega naslednika iz 16. stoletja, pa pravijo, da je naredil poseben stroj za izdelovanje koles, da bi naredil kolesje za veliki planetarij, ki ga je zgradil za cesarja Karla V. Toda ta teorija kot strojno orodje za množično proizvodnjo natančnih zobnikov sta morala počakati še 100 let: strožnica za izdelavo zobnikov je prvič prišla v splošno rabo v Angliji v 17. stoletju, malo kasneje pa so dela Reomerja in La Hira v Franciji prispevala še matematične analize.

Iz knjige »Heureka«

SPOMNIMO SE...

Predstavniki okrožnih vojnorevolucionarnih komitejev in partijskih organizacij Gorenjske so sklenili na konferenci pod Malim Gregorjevcem 17. julija 1941, ki jo je vodil Stane Žagar, da se ilegalci povežejo v čete in začnejo vstajo.

Hrvatski partizani so 27. julija 1941 osvobodili kraj SRB v lapačkem okraju in takoj nato še širok pas ozemlja na bosenski meji v Liki. Ta dan slavijo v Hrvatski kot dan vstaje.

V Bosni in Hercegovini pa šlejejo ta dan za dan vstaje zato, ker je bil tistega dne osvobojen Drvar. Narodnoosvobodilno gibanje se je tudi v tej pokrajini bliskovito razraslo, saj so že oktobra leta 1941 štele partizanske enote v BiH okoli 20.000 borcev.

Nemške okupacijske oblasti so ustanovile 29. julija 1941 izredno sodišče zoper upornike na okupiranem Gorenjskem. Osumljence so zapirali predvsem v Begunje, kjer je bilo do konca vojne zaprtih več kot 12.000 jetnikov, od katerih so jih 849 uštrčili.

Pavel Mernik

Praznik na Pečovju

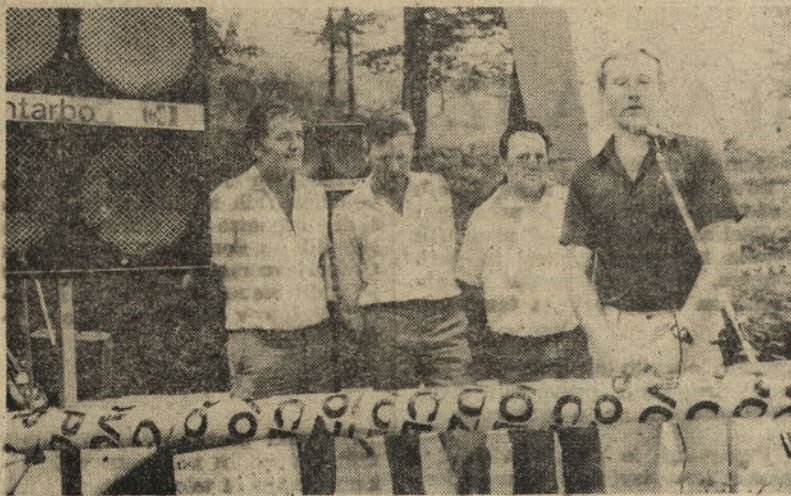
VSOBOTO, 1. AVGUSTA LETOS, JE DVESTO KRAJANOV ZASELKOV PEČOVJA IN ZVODNEGA SKUPAJ Z NAJZASLUŽNEJŠIMI POVABLJENCI PROSLAVILO USPEŠEN KONEC SVOJE NAJVEČJE AKCIJE DOSLEJ: 3,70 MILIJONA VREDEN OBJEKT — VODOVOD PEČOVJE. SONCE JE SIJALO, ŠTORSKA GODBA NA PIHALA JE NENEHNO IGRALA, GASILCI RAZVIJALI CEVI PODARJENE VAŠKI DESETINI IN SIJALO JE SONCE V SRCIH VAŠCANOV, KI SO KONČNO DOBILI SVOJ TOLIKO LET ŽELENI VODOVOD. V RESNIČNO PRAZNIČNEM VZDUŠJU SE JE DOLGA KOLONA LJUDI NAJPREJ NAPOTILA V HRIB K REZERVOARJU, KJER SO PEČOVSKA DEKLETA POSTREGLA RAZGRETIM TELESOM S PIJAČO. TAM NAS JE STANKO TUDI SLIKAL. OB HIDRANTU PRI ŠTAMPERSKU SO ŠTORSKI GASILCI PREIZKUSILI VODNE NAPRAVE. POTEM SE JE V »JAMI« PRICELA PROSLAVA, KJER SO OB POROČILIH ČLANOV REŽIJSKEGA ODBORA VRSTILI TUDI GOVORI TOVARIŠEV: GABRŠČKA, KRUMPAKA IN DRUGIH, MALA PIONIRKA MILENA SUHELJ JE PREBRALA PESEM O VODOVODU, KATERE AVTOR JE BILA POVEZOVALKA PROGRAMA SVEČANOSTI TANJA KROFLIČ. POLEG ZE OMENJENIH TOVARIŠEV IZ KS IN IGD ŠTORE SO BILI NA PROSLAVI ŠE: PREDSEDNIK KK SZDL TOVARIŠ ZELIČ, ČLANICA IS OS CELJE TOVARIŠICA OCVRKOVA, TAJNICA KS TOVARIŠICA KRIŽNIKOVA, PREDSTAVNIKI CELJSKIH PODJETIJ IN MNOGI KRAJANI. ZARADI PESTROSTI PODATKOV OBJAVLJAM CELOTNA GOVORA NAJZASLUŽNEJŠIH ORGANIZATORJEV AKCIJE MARJANA DOBERSKA IN ČLANA RO MILA NA DEČMANA:

Dragi vaščani in spoštovani gostje!

Prišel je težko pričakovani dan, ko smo se zbrali, da proslavimo sadove 9-mesečnega dela. Teh 9 mesecev smo se sestajali s krampi, lopatami, kladivi ter kompresorjem in se pozdravljali in spodbujali s HO-RUK. Ta HO-RUK nam je pomenil isto kot v španski bikoborbi rdeče platno biku, v katerega se še bolj divje zaganja. Mi smo z iztim zagonom hodili na čedalje težje, trše delovišče, rezultat tega pa danes proslavljamo.

Vaščane bi rad spomnil, ostale pa seznanil, v kakšnem brezupnem položaju je bilo Pečovje in del Zvodnega do danes.

Na hribu izvirov ni, voda sama v hrib tudi ne teče, zato nam je preostala samo še iz leta v leto bolj umazana deževnica, ki smo jo stregli v rezervoarje. Marsikdo je med dežjem hitel podstavljati posode, da je prestregel čim več deževnice, ki mu je služila za pitje, kuhanje in umivanje. To je bilo vse v redu, kadar je deževalo vsaj vsakih 14 dni. Če dežja ni bilo, smo nekateri vodo nosili tudi po več

Na slavnostni tribuni. Od leve tov. Gabršček, Dežman, Kroflič in preds. režijskega odbora tov. Dobršek.

sto metrov daleč v rokah in v Brentah. V zadnjem času smo se ob vsaki večji suši obračali na Celjsko poklicno gasilsko brigado, ki nam je vodo dovažala s cisterno po 4 kubične metre. V letnem času je to šlo, čeprav je bila ta voda precej draga, saj je dovoz 4 kubičnih metrov vode veljal okoli 40 starih tisočakov. V težkih zimskih časih, ko je bila cesta poledenela, se je zgodilo tudi tako, da je voznik cisterne raje spustil vodo po tleh pri kozolcu in se vrnil v Celje, kot da bi montiral verige. Vaščan je ostal brez vode in ni mu preostalo drugega, kakor da je topil sneg.

V poznejšem času so po raznih intervencijah dovažali vodo tudi z verigami, za kar smo jim še sedaj vsi zelo hvaležni.

Že leta 1973 smo začeli resno razmišljati, kako preskrbeti naselje Pečovje z vodo. Zato je bil sklican zbor občanov, na katerem je bil imenovan režijski odbor za izgradnjo vodovoda, ki mu je že v mesecu februarju leta 1974 uspelo priskrbeti načrte in projekt za izgradnjo vodovoda.

Načrt je predvideval oskrbo iz zajetja LAHKI KAMEN V ZER-VISAH, povezan s cevovodom, ki bi bil speljan po Bojanskem grabnu in prek vasi do rezervoarja na približno istem mestu, kot je sedanji rezervoar, katerega smo si danes ogledali. Ta varianta bi bila boljša

od sedanje v tem, da bi oskrbovala naselje pod lastnim padcem, se pravi brez črpalk. Da do izgradnje prve variante ni prišlo, je bil vzrok visok predračun (leta 1974 je bil 3,50 milijona), ki bi bil do danes nekajkrat večji. Za izvedbo ni bilo denarja, zelena gradnja pa se je tako iz leta v leto vse bolj odmikala. Potreba po vodi je bila čedalje večja, vaščani smo bili vedno bolj neučakani. To se je odražalo na raznih sestankih na vasi in v krajevni skupnosti.

Do sedanje variante je prišlo slučajno, ko sva bila s tov. Antonom Javornikom pri tov. Poljancu (direktorju TOZD Vodovod) zaradi izpusta pri koritu. Nove variante smo se krčevito oprijeli, ker je že takoj nakazovala hitrejšo pot do vodovoda. Sklicali smo sestanek režijskega odbora, ki je uspel s pomočjo predstavnikov krajevne skupnosti (predsednika sveta KS tov. Gabrščka) prek idejnih načrtov naročiti izdelavo projekta za izvedbo pri Komunali Celje. Izdelala ga je tov. Milka Leskovšek, dipl. gradb. ing., do 16. julija 1980 (predračun je bil ocenjen na 3,72 milijonov). Režijski odbor je pripravil zbor občanov dne 6. septembra 1980 v Krofličevi garaži. Na tem zboru je bila prikazana idejna finančna konstrukcija, ki jo je sestavil predsednik sveta krajevne skupnosti ing. Gabršček.

Režijski odbor za izgradnjo vodovoda Pečovje.

Predvidevala je:

1. Soudeležbo krajanov (1 milijon starih din po priključku)
2. Vsa gradbena dela bi opravili krajanje, ta so po predračunu znašala 2.000.000 din
3. Krajevna skupnost
4. Železarna Štore
5. Občinska komunalna skupnost.

S hitro akcijo smo v enem mesecu zbrali večino denarja iz prispevkov občanov, kar nam je pogojevalo dejanski pričetek gradnje glavnega voda. Prvo lopato smo zasadili v soboto, 8. novembra lanskega leta, v gozdu pod Klavžarjem. Že prvi dan smo zasneženi pokrajini spremenili videz z ravno črto sveže zemlje. Delo je zelo dobro napredovalo in udeležba na akciji je bila velika. To nam je dalo velike spodbude, da smo vsak dan prodirali bližje spodnjemu rezervoarju vse do skal pri kamnolomu. Na teh skalah, bilo jih je približno 200 metrov dolžine, so nam krampi in lopate odpovedali. Zato smo dobili kompresor, s katerim smo vrtali in razbijali skale cele dni pozno do jutranjih ur. Odnehati smo morali, ker so nam zmrzile cevi od kompresorskega zraka in tudi rokavice na rokah. Ko smo izkopali cel glavni vod, so monterji začeli variti jeklene cevi v spodnjem delu glavnega voda. Vaščani nismo hoteli odnehati, zato smo začeli s stranskimi vodi, najprej proti Trupeju, nato proti Štamperšku do sedanjega hidranta. Naslednja veja je bila proti Jelovšku in naprej proti Krulcu — tukaj smo kopali za novo leto. Kljub hudi zimi, velikemu snegu in mrazu smo kopal kar naprej vse ostale stranske veje in odcepe za hišne priključke — vse to je bilo končano do konca marca. Aprila smo začeli z izgradnjo 30 kubičnega rezervoarja na Ožbiču, ki je bil dokončno zgrajen do konca meseca maja. Zatem nam je ostalo cel kup drobnih stvari, kot so:

- preureditev spodnjega rezervoarja v črpališče,
 - zgraditi ohišje za omarice elektrike in avtomatike pri črpališču,
 - zgraditi 7 števnih in razdelilnih jaškov.
- Na koncu bi vas rad seznanil z zanimivimi podatki, ki so nastali med gradnjo vodovoda:
- Pri gradnji vodovoda, ki je trajala od 8. novembra lanskega leta do 28. julija letos, ko je bil tehnični pregled (po dnevih je gradnja trajala točno 250 dni), je sodelovalo 44 vaščanov, ki so opravili s svojim delom:
 - 12.220 ur na glavnih vodih in rezervoarju,
 - 6.222 ur na stranskih vodih
 - 18.442 ur skupno.

Skopanih je bilo 6.630 m jarkov za cevovode. Vaščani, ki imajo traktorje, so z njimi opravili 104 traktorskih ur. Z buldožerjem smo delali 13 ur, s kompresorjem smo vrtali in lomili skale 70 ur. Minirali smo s 150 naboji.

— Na vodovodno omrežje po priključkih 46 gospodinjstev — se pravi, da smo v denarju prispevali 46 starih milijonov.

— V naselju je vgrajenih 6 protipožarnih hidrantov, tako bomo od sedaj veliko bolj zaščiteni pred požari kakor do sedaj.

— Vedeti moramo, da je predračunska vrednost vodovoda okoli 400 starih milijonov, da pa smo jo vaščani s svojim delom krepko zmanjšali. Za primerjavo navajam samo 30 kubični rezervoar na Ožbiču, katerega gradnja je po predračunu ocenjena na 37,2 milijona s tarifi din, mi pa smo ga zgradili in porabili le 11,5 milijona starih dinarjev.

V imenu režijskega odbora in vseh vaščanov bi se zahvalil:

- kolektivno Železarni za vso pomoč;
- Občinski komunalni skupnosti za finančno pomoč;
- predsedniku sveta krajevnih skupnosti tov. Jožetu Gabrščku, za uspešno izpeljano akcijo našega vodovoda, saj si je po svoji funkciji ogromno prizadeval in pomagal;

- Marjanu Storu in Jožetu Spevanu za uspešno pripravo in izvedbo montažnih del. Zahvaljujemo se tudi vsem monterjem tozda Vodovod, ki so tudi v slabih pogojih (snegu, dežju, blatu) uspešno izvedli dela.

- Hvaležni smo tov. Milki Leskovšek za hitro in dobro izdelane načrte, ki so doživeli tudi izvedbo projekta, ne pa tako kot prvotni projekt, ki je končal neuporabljen v arhivu. Mimogrede, te dni je minilo leto od dneva izdelanega načrta.

- Tov. Jožetu Kocmanu se zahvaljujemo, ker je priskrbel kompresor, kadarkoli je bilo potrebno.

- Tov. Štefanu Krumpaku in gasilcem se zahvaljujemo za dovoz vode v rezervoar na Ožbiču, kar nam je služilo za tlačno preizkušnjo rezervoarja, obenem pa tudi za kompletno hidrantno garnituro s 105 metri gasilskih cevi.

- Hvala tudi vaščanom Laške vasi za opravljenih 85 ur pri zemeljskih delih.

- Na koncu se moramo zahvaliti tudi tajnici krajevnih skupnosti tov. Tončki Križnik za nesebično pomoč. Vedno nam je bila pripravljena pomagati.

Dragi vaščani, spoštovani gostje!

Danes sem tu zadnjič s tole rdečo, po domače »šihno« knjigo, v katero smo zapisovali ure opravljenega dela pri izgradnji vodovoda. Kot je že prej omenil tov. Doberšek, se je v njej nabralo čez 18.400 ur. Če koga zanima, si lahko knjigo pozneje ogleda, sicer pa vsak občan zase prav dobro ve, kaj je v njej zapisano pod njegovim priimkom.

Vendar pa bi rad gostom pojasnil nekatere stvari. V knjigo so vpisovane samo ure fizičnega dela pri izgradnji vodovoda. Na zboru občanov smo se namreč dogovorili, da bo norma 250 ur za priključek, ki je oddaljen od glavnega voda več kot 50 m in 300 ur za priključek, ki je oddaljen manj kot 50 m od glavnega voda. V glavnem so vsi izpolnili normo, če pa komu še kaj manjka, bo imel priliko nadoknaditi manjkajoče.

Vsi smo pač delali po svojih močeh, rezultat tega dela pa danes proslavljamo.

Tu bi se rad zahvalil sovaščanom za solidarnost, ki smo jo izkazali solidarnosti potrebnim vaščanom.

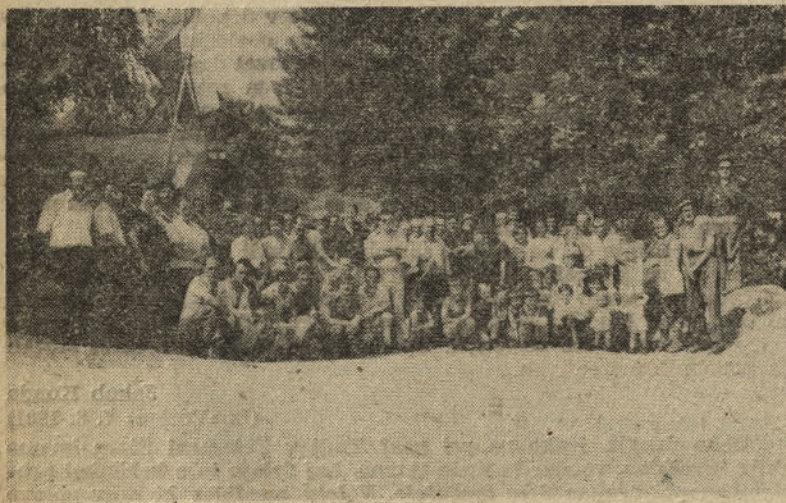
Da ne bi bral vseh imen, koliko ur in kaj še je kdo opravil, bi se v imenu režijskega odbora zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izgradnji našega vodovoda.

Posebej bi se rad zahvalil tov. Francu Krofliču — predsedniku režijskega odbora. Bil je delovodja vsake akcije in na katerikoli pomembnejši element vodovoda pogledam, povsod so vidni sadovi njegovega dela. Opravil je 526 ur dela na glavnem vodu, kar je največ od vseh nas. Za lažjo predstavo naj povem, da je to toliko, kot če hodiš 3 mesece na »ših«. Vsi pa vemo, kako se vleče že en mesec (od plače do plače).

Prikazal bi še delo režijskega odbora. V 9 mesecih smo se sestali 29-krat, vsakič vsaj za dve uri, kar bi zneslo približno 60 ur, ki res niso bile fizično naporne, a vseeno potrebne, da je izgradnja uspešno napredovala.

Prisotnim bi predstavil še strukturo družin, ki bodo dobile vodo. Med nami sta samo dva čista kmeta, ostali smo zaposleni in imamo vrtove ali malo zemlje. Skoraj vsaka hiša ima zaposlenega v Železarni ali pa je njen upokojenec, zato še bolj cenimo pomoč svojega kolektiva in krajevnih skupnosti.

Upam, da je z uspešno izvedeno akcijo (vključno z današnjim zaključkom) režijski odbor opravičil zaupanje krajanov, ki so mu ga izkazali ob njegovi izvolitvi.

Krajanji in gostje ob rezervoarju na dan otvoritve.

RAZNEŽENI PEČOVČANI, KI IMAJO ŠE »VELIKO ŽELEZA V OGNJU«, KOT JE DEJAL NEKDO NA PROSLAVI, SO POČASTILI PREDSEDNIKA SVETA SKUPŠČINE KS JOŽETA GABRŠČKA, KI JE VLOŽIL VSE NAPORE V TA NAJVEČJI, IN DEJAL BI, NAJBOLJ POTREBNI OBJEKT ŠTORSKE KRAJEVNE SKUPNOSTI TER MU PODARILI LESENO SLIKO KOVAČA Z NJEGOVO LASTNO PODOBO (delo štorskega umetnika). KRAJANI PEČOVJA SO DOKAZALI, DA JE MOČ LE V SLOGI IN SLOŽNO SO TO NOČ RAJALI DO POZNIH JUTRANJH UR. TODA GLEJ, TOLIKO ŽELENE VODE, ZA PRIDOBITEV KATERE SO TOLIKO TRPELI, SE VSO NOČ ŠE DOTAKNILI NISO!!

P. Kragelj
(posnetki Arzenšek)

Koristne počitnice pionirjev-gasilcev

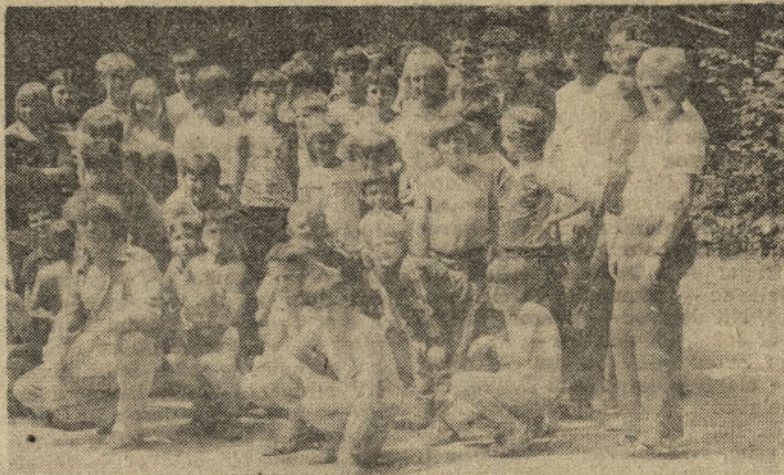
V taboru Partizana Slovenije v Mozirju, kjer se vsa letna sezona zbira športna mladina raznih društev, smo na Dan vstaje obiskali štorske pionirje — gasilce, ki jim prizadevni vodje štorskega IGD vsako leto omogočijo teden dni letovanja. Tamkaj se naši najmlajši ob igri, dobri hrani in gibajoč se v čistem zraku, naučijo marsikaj koristnega za življenje. Že takoj pri vstopu v tabor je mogoče opaziti, da vlada tu red. Pri sprejemanju ob šotorih smo lahko videli vzorno postlane pograde — postelje, kar vodje vsak dan spriti ocenjujejo. Ker gre za tekmovanje med šotori, se seveda otroci trudijo. Zaradi prazničnega dne je izobraževalni urnik razen dopoldanskega predavanja odpadel.

Dan je pionirjem minil ob šahu, igrah z žogo in ta dan prvič tudi ob kopanju v Savinji, kamor jih je popeljal striček Andrej (Celjski

Poldek). Za večer je bil napovedan taborni ogenj z deklamacijami, petjem in humorjem (brez slednjega vendar ne gre, kjer je Poldek zraven). Otroci so upali, da se jim bo ob tabornem ognju pridružil tudi Bojan Križaj s tovariši, ki v istem taboru s štorskimi pionirji izpopolnjuje svoje znanje kot študent Visoke šole za telesno kulturo. Ker zvečer nismo bili več tam, ne vemo, če se je to res zgodilo.

Veliki in dobro organizirani družini štorskih gasilcev uspeva vse, česar se lotijo. Znajo združevati koristno s prijetnim. Skrbijo in to sistematično za svoj podmladek, kar je seveda porok za živost in kvaliteto delo, ki ga IGD Štore in njegov neutrudni poveljnik Štefan tam od leta 1950 naprej vedno znova dokazujejo.

Jok

Štorski pionirji-gasilci z Bojanom Križajem.

(Foto: Klokočar)

Spomini na preteklost

Ko sem se leta 1923 zaposlila v Železarni Štore, obrat samotna, sem bila slabotna deklica. Čeprav je bilo delo težko in nezdravo, sem vztrajala, ker je bilo treba zaslužiti denar. Pozneje sem delala tudi po drugih obratih v železarni. Plače smo imeli zelo slabe, tako da smo se težko preživljali. Večkrat smo delali samo tri dni v tednu, ker ni bilo naročil. Malic nismo imeli, edinele če si jo je kdo s sabo prinesel; odmor za malico je bil samo deset minut. Takšno je bilo življenje pred mnogimi leti.

Stavkali smo tudi, ker smo se borili za vsakdanji kruh. Med nas je prišel tov. Luka Leskovšek med stavko in nam dal navodila, kako se moramo ravnati. Ščasoma se je stanje malo zbolj-

šalo, vendar ne dosti. Imela sem nočno službo vsak tretji dan, in to 25 let, kar mi je tako ogrozilo zdravstveno stanje, da sem obnemogla in sem morala na zdravniško komisijo, da sem prišla na lažje delo kurirke in tam sem bila sedem let. Tako sem si nabrala 321. delovne dobe in to s težavo. Sedaj imajo vse boljše ugodnosti in boljši kruh, kakor smo ga imeli mi starejši pred mnogimi leti. Če bi mogla, bi napisala cel časopis, kako je v tistih časih bilo in kako je sedaj.

Dolga in težka pot je bila do pokojnine, vendar sem vesela, da sem si jo zaslužila, da mi ni treba skrbeti, kdo mi bo plačal oskrbnino v tem domu Šmarje, kjer sem sedaj.

Marija Dobovišek

KADROVSKE VESTI

V mesecu juliju sobile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Zalokar Janko, KV orodjar — jeklovlek; Krizman Jože, NK delavec — modelna mizarna; Sakič Vilko, NK delavec — jeklarna; Lazič Stjepan, NK delavec — komunalna; Jesih Željko, KV avtomehaničnik — kontrola kakovosti; Benko Viljem, KV strugar — MO; Johan Ivan, KV strugar — Mehanska obdelava; Pantelič Milenko, KV valjavec — valjarna II; Gligorič Čedo, NK delavec — jeklarna; Lazič Milan, NK delavec — valjarna I; Kubale Roman, NK delavec — jeklarna; Štok Dragica, KV kuharica — DPG; Šever Marko, NK delavec — jeklarna; Harapin Darko, KV valjavec — valjarna II; Ribič Janko, NK delavec — livarna II; Jeranko Igor, KV elektromehaničnik — elektroobrat; Durič Kadifa, NK delavka — komunalna; Paščinski Karel, KV strugar — MO; Goričan Rudolf, PK strojni ključavničar TT; Štih Zdravko, KV elektromehaničnik — elektroobrat; Cesar Janko, KV strojni ključavničar — valjarna I; Antolin Boris, KV strojni ključavničar — valjarna II; Verhovšek Miran, KV strugar — MO; Planko Bojan, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica; Knez Rudi, PK strojni ključavničar — mehanična delavnica; Slapšak Franjo, KV strugar — MO; Dimitrijevič Stevan, KV strugar — MO; Žaberl Jože, KV strugar — MO; Mihalinec Franjo, NK delavec — jeklarna; Garič Nedeljko, KV valjavec — valjarna II; Gorjup Filip, VŠ varnostni ing. — DS za kadre; Smid Marjan, NK delavec — livarna II; Zveglar Franc, NK delavec — MO; Despotovič Aleksander, KV strugar — MO; Kunej Milan, NK delavec — komunalna; Terčič Stanislav, NK delavec — livarna II; Korpár Jožef, PK delavec — MO; Kolar Zvonko, KV obratni elektrikan — elektroobrat; Adžič Željko, NK delavec — jeklarna; Živkovič Ilija, NK delavec — livarna II; Zunič Kasim, NK delavec — valjarna I; Zvonar Branko, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica; Ferme Martin, NK delavec — MO; Kladnik Jožef, NK delavec — Livarna II.

Iz JLA so se vrnil:

Žaberl Jože, KV strugar — MO; Zveglar Martin, NK delavec — livarna I; Krajnc Bojan, NK delavec — TT; Arifagič Ismet, KV livar — livarna I; Keňjar Husein, KV livar, Livarna I; Alič Ilija, NK delavec — livarna II; Pukl Kristijan, dipl. ing. el. tehnike — DS za EO; Poljak Šaban, KV ključavničar — mehanična delavnica; Koržija Edi, KV strojni ključavničar

— mehanična delavnica; Kitak Stanislav, KV strojni kalupar — livarna II; Cerič Mustafa, PK livar kalupar — livarna I; Bevc Stanko, NK delavec — livarna II; Brin Janjo, PK livar — livarna II; Rezec Emil, KV kmetovalec — elektroplavž.

Zaradi kršitve delovne obveznosti so odšli iz DO:

Vovk Franc, NK delavec — valjarna I; Zajko Zlatko, NK delavec — valjarna II; Županič Ivan, NK delavec — TT; Durič Ahmet, NK delavec — valjarna I; Aleksovski Georgij, NK delavec — valjarna I; Hrastnik Drago, PK strugar — TT; Uršič Jožef, PK strugar — MO; Tanšek Franc, PK kurjač — livarna I; Grahovac Dragan, NK delavec valjarna I; Počivavšek Zvonko, NK delavec — valjarna II; Drogenik Franc, NK delavec — valjarna I; Petrinišak Branko, NK delavec — livarna II; Jerič Marta, NK delavec — komunalna; Turnšek Viljem, KV strugar — MO; Iskrač Alojz, žerjavovodja — jeklarna.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Sporiš Zdravko, KV ključavničar — valjarna I; Strašek Anton, PK strugar — MO; Klakočar Srečko, KV ključavničar — TT.

V poskusni dobi so odšli:

Dedič Ivica, KV livar — livarna II; Medved Stanislav, NK delavec — livarna II.

V JLA so odšli:

Antolič Miroslav, KV zidar — jeklarna; Lupinski Damir, KV strugar — MO; Tomaš Želimir, KV livar — livarna II; Tomašinjak Rudolf, NK delavec — MO; Ramšak Igor, KV rezkalec — mehanična; Zukič Savud, KV livar — livarna II; Horvat Roman, KV monter vodovodnih naprav — mehanična; Krivec Franc, KV strojni ključavničar — valjarna II; Kos Srečko, KV rezkalec — MO; Bulič Zoran, KV strugar — MO; Lavbič Ivan, KV valjavec — valjarna II; Obrez Janko, KV kuhar — DPG; Zagajšek Roman, NK delavec — valjarna II; Videmšek Zvonko, NK delavec — livarna II; Tadič Andrija, KV ključavničar — mehanična.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Bobek Marjan, mehanična; Sporiš Ivan, Valjarna I; Lorger Franc, DPG; Vavričuk Anton, elektroobrat; Skale Oto, valjarna I; Kunšič Bojan, služba varstva pri delu; Jereb Dušan, MO.

Naračaj v družini so dobili:

Prebreza Šefki, livarna I; Pevec Anton, mehanična; Lotger Zvonko, elektroplavž; Vengust Rajko, vzdrževanje.

Upokojeni

Zohar Ljudmila, rojena 20. 9. 1933, stanujoča Lipa 142, p. Štore. V železarni se je zaposlila leta 1955 v kemijskem laboratoriju kot laborant, kasneje pa je napredovala na dela in naloge glavnega laboranta. Ta dela je opravljala vse do upokojitve.

Invalidsko je bila upokojena 6. 7. 1981.

Zibret Alojz, rojen 13. 4. 1928, stanujoč Štore 140. V Železarni Štore se je zaposlil leta 1947 kot

SREČANJE INVALIDOV JE USPELO

Težko in tvegano smo prevzeli odgovornost od sozda za tako veliko manifestacijo, kot je bilo srečanje aktivov invalidov v okviru sozda. Moram priznati, da mi ni bilo najljubše slišati, ko sva se udeležila sestanka na Ravnah na Koroškem na koordinacijskem odboru s tov. Pfajfarjem, da naj bi bili organizator 4. srečanja aktivov invalidov. Po daljši razpravi so nam predali srečanje za nekako olajšanje, če lahko temu tako rečem, še Plamen Kropa in Tovil Ljubljana. Ni se bilo lahko odločiti in prevzeti tako nalogo. No, s tov. Pfajfarjem sva se posvetovala in sva ta predlog prevzela zavedajoč se, da sva prevzela zelo odgovorno nalogo.

Ustanovili smo pripravljalni odbor, in to: predsednik Hrustelj, za tehnično izvedbo Vitomir Rems in bilo nas je še sedem članov. To so ljudje, ki so pripravljali vedno pomagati, za kar se jim tudi v imenu našega kolektiva prav lepo zahvalim, in upam, da bomo še v bodoče tako kolektivno sodelovali.

Vreme nam na žalost ni bilo naklonjeno v dopoldanskih urah, ko smo se vrnili iz Dražgoš, tam smo bili na obeležju padlih borcev. Tam nam je takratni 14-letni deček pripovedoval dogodke o tamkajšnjem morilskem dejanju. Pri poslušanju tega resničnega dogodka nas je pretreslo in marsikateremu so se prikazale solze v očeh.

Vračali smo se skozi Kropo, kjer smo si ogledali kovaški muzej in film o zgodovini nastanka kovaške umetnosti. Nato smo se napotili proti Bledu v Ribno. Tu nas je čakalo kosilo, kulturni program in prosta zabava. Popoldne je nehalo deževati in s tem je tudi zabavni program potekal zadovoljivo.

Da je srečanje dobro uspelo, so zabeležili tudi časniki in radio Jesenice, ki so pohvalno poročali o tej naši prireditvi. Še enkrat se zahvaljujem vsem udeležencem, nastopajočim in pripravljalnemu odboru, prav tako pa še posebno tov. Kocjančiču, ki nas je s svojo ekipo posebno dobro postregel. Upam, da se bomo še večkrat srečali na podobnih prireditvah.

Jakob Konda
(Iz »Verige« 7. 8. 1981)

Tako drugje. Kako pa pri nas? Tudi v Železarni Štore imamo aktiv invalidov, vendar le malo zremo, kaj delajo in s kakšnimi problemi se pri svojem delu srečujejo. V letu invalidov bi prav gotovo bilo kaj povedati in zapisati v naše glasilo!

(op. ured.)

ŠTORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.